

RIIGI TUGITEENUSTE
KESKUS

Kohila Vallavalitsus
vallavalitsus@kohila.ee
Vabaduse tn 1
Kohila alev
79804, Rapla maakond
75018851

21.04.2026 nr 11.3-1/26/1864

FINANTSKORREKTSIOONI OTSUS

Riigi Tugiteenuste Keskus teeb finantskorrektsiooni otsuse **Kohila Vallavalitsuse** projektile nr 2021-2027.4.09.25-0111 „**Iseseisvat toimetulekut toetavate sotsiaalteenuste arendamine Kohila vallas**“.

Finantskorrektsiooni põhjuseks on asjaolu, et toetuse saaja ei ole sõidukite täisrenditeenuse ostmisel järginud riigihangete seadust ja oma hankekorras sätestatud nõudeid.

Rakendusüksus otsustab:

1. kohaldada rikkumisele **25% finantskorrektsiooni määra**;
2. vähendada projekti esitatud sõidukite täisteenusrendi abikõlblikke kulusid ja eelarvet **2 926,61 euro võrra**, millest toetus moodustab 2 341,29 eurot ja omafinantseering 585,32 eurot;
3. edaspidi vähendada sõidukite täisteenusrendiga seotud abikõlblikke kulusid samuti 25% võrra, mille võrra väheneb ka projekti eelarve;
4. muuta projekti taotluse osalise rahuldamise otsuse punkti 2 järgmiselt: „2. Projekti abikõlblik maksumus on 305 317,51 eurot. Toetuse maksimaalne suurus on 244 254,01 eurot ja omafinantseering minimaalselt 61 063,50 eurot.“.

Otsus koosneb järgmistest osadest: [õiguslikud alused](#), [asjaolud ja selgitused](#), [finantskorrektsiooni põhjendused](#), [korrektsioonimäär](#), [rikkumise summa ja eelarve vähendamine](#), [ärakuulamine](#), [vaidlustamine](#).

ÕIGUSLIKUD ALUSED

- Perioodi 2021-2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakendamise seaduse (edaspidi *ÜSS2021_2027*) § 28;
- Vabariigi Valitsuse 12.05.2022 määruse nr 55 „Perioodi 2021–2027 Euroopa Liidu ühtekuuluvus- ja siseturvalisuspoliitika fondide rakenduskavade vahendite andmise ja kasutamise üldised tingimused“ (edaspidi *ÜM2022*) § 34 lg 1 p 2, § 35 lg 1, § 36;

- Vabariigi Valitsuse 01.09.2014 määruse nr 143 „Perioodi 2014–2020 struktuuritoetusest hüvitatavate kulude abikõlblikuks lugemise, toetuse maksmise ning finantskorrektsioonide tegemise tingimused ja kord“ (edaspidi *ÜM2014*) § 22⁸;
- sotsiaalkaitseministri 21.12.2023 määruse nr 74 „Sotsiaalteenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine kohalikul tasandil“ (edaspidi meetme määrus) § 25;
- Riigi Tugiteenuste Keskuse (eelnevalt ja edaspidi *RTK* või *rakendusüksus*) 10.06.2025 toetuse taotluse osalise rahuldamise otsus nr 11.3-1/25/2766 (edaspidi *taotluse rahuldamise otsus* või *TRO*) punkt 7.5;
- riigihangete seaduse (edaspidi *RHS*) § 3 p 1 ja 2.

ASJAOLUD JA SELGITUSED

1. Meetme määruse § 21 lg 2 sätestab, et toetuse saaja peab täitma ÜM2022 § 10 lg-s 1 ja §-s 11 sätestatud kohustusi. ÜM2022 §-s 11 on sätestatud kohustused, mille lõike 1 kohaselt on toetuse saaja kohustatud järgima riigihangete seadust, kui ta on hankija riigihangete seaduse tähenduses. Kohila vallavalitsus on avaliku sektori hankija RHS § 5 lg 2 punkti 2 tähenduses ja sellest tulenevalt peab toetuse saaja riigihanke korraldamisel järgima RHS-is sätestatud korda.
2. Kohila valla hankekord¹ § 2 lg 3 toob välja riigihanke väikeostu menetluste piirmäärad, milleks asjade või teenuste hankelepingu korral on 1 kuni 29 999 eurot. Riigihanke ettevalmistamisel ja läbiviimisel teeb hankija vajadusel enne hankemenetluse alustamist hankelepingu eseme täpsemaks piiritlemiseks ja riigihanke ettevalmistamiseks turu-uuringu.
3. Kohila Vallavalitsus (eelnevalt ja edaspidi *toetuse saaja* või *hankija*) saatis 15.06.2025 e-kirjaga pakkumiskutsed² 11-le ettevõttele, eesmärgiga saada koduhooldusteenuse jaoks täisteenusrendile kaks sõidukit. Hangitavate sõidukite maksimaalne täisrenditeenuse hind võis 18 kuu peale kokku olla koos käibemaksuga 29 700 eurot (tavasõiduk 9 900 eurot, inva väikebuss 19 800 eurot). Pakkumuste esitamise tähtajaks 19.06.2025 esitati kaks pakkumust. Mõlemad pakkumused ületasid³ pakkumiskutses välja toodud maksimaalset teenuse hinda.
4. Toetuse saaja on 21.11.2025 selgitanud, et pakkumusi ei lükatud tagasi järgmistel põhjustel: ajaline faktor – Viking Motors ainukesena suutis juuli esimeseks pooleks mõlemad autod tarnida; eelnevale turu-uuringule toetudes polnud alust arvata et kõigi pakkumiste tagasilükkamine ja vahetult kohe uue pakkumuskutsete voor tooks madalamate hindadega pakkumised.
5. Turu-uuringu sisu on 30.11.2025 kirjas täpsustatud, et küsitleti kokku 9 valla arendus- ja sotsiaalvaldkonna ametnikku. Küsiti, millise hinna ja mis marki autosid/väikebusse on nad viimase 2 aasta jooksul vallale hankinud. Tegu polnud formaalse küsitlusega, vaid mitmeid üheksast vallast külastati spetsiaalselt enne Kohila valla koduhoolduse projekti esitamist RTK-le, et nende kogemusest õppida ja sama aegselt sai uuritud ka sotsiaalteenuse autopargi kohta. Selle baasilt koostati nimekiri maaletoojatest, kellele pakkumuskutse saadeti.
6. Hankija sõlmis 02.07.2025 hindamiskomisjoni tulemuste pealt sobivama pakkumuse teinud Viking Motors AS-ga rendilepingu nr 16290 tavasõiduk igakuise maksega 541 eurot, millele lisandub käibemaks ja rendilepingu nr 16291 inva väikebuss igakuise maksega 1 066 eurot, millele lisandub käibemaks. Rendiperiood mõlemal lepingul 07.07-31.12.2026. Seega on eelnevalt mainitud rendilepingute alusel kogu täisrenditeenuse (18 kuud) hind kokku 35 868,24 eurot (541+1066 +KM24%).

¹ Kohila Vallavolikogu määrus, vastu võetud 28.12.2023 nr 18

² Hindamiskriteeriumid: parim täisteenusrendi hind 50%, soodsaim ülalpidamiskulu (kütus) 25% ja hangitavate sõidukite vastavus hankija vajadustele 25%.

³ Viking Motors AS pakkumuse hind kokku 35 289,72 eurot (541+1066 +KM22%).

7. Hankija on läbi turu-uuringu teinud kindlaks sõidukite margid ja hinna, kuid ei ole pakkumiskutses arvestanud, et 11. detsembril 2024 võttis Riigikogu vastu julgeolekumaksu seaduse, millega sätestati muu hulgas ka käibemaksu tõus 22% → 24% alates 1. juulist 2025. Sellele viitab asjaolu, et 11-st potentsiaalsest ettevõttest tegi pakkumuse vaid kaks ettevõtet, kelle pakkumuse hind ilma km-ta oli kõrgem, kui pakkumiskutses oodatud hind koos km-ga. Eeltoodust võib omakorda järeldada seda, et käibemaksu määra tõusmisega seoses ei olnud tegelikult võimalik esitada pakkumist hinnaga, mis vastaks pakkumiskutsele.

FINANTSKORREKTSIOONI PÕHJENDUSED

8. RHS § 3 kohaselt on hankija kohustatud järgima riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, sh kohtlema kõiki isikuid võrdselt ning tegutsema riigihanke korraldamisel läbipaistvalt ja kontrollitavalt.
9. Rakendusüksus leiab, et hanke läbiviimisel ei ole järgitud RHS § 3 punktis 1 toodud läbipaistvuse põhimõtet. Selle kohaselt peavad riigihankes kehtestatud tingimused ja nõuded olema kõikidele osapooltele arusaadavad ning üheselt mõistetavad. Kui hankija ei järgi enda seatud tingimusi, siis ei ole riigihanke menetlus enam objektiivne ega läbipaistev, kahjustades seejuures teiste (potentsiaalsete) pakkujate õigustatud ootust, et menetlus toimub kehtestatud reeglite kohaselt. Kuna antud juhul on hankija tunnistanud edukaks pakkuja, kelle pakkumuse maksumus ületas pakkumuskutses nõutud maksimaalse hinna piiri st pakkumus ei vastanud nõutud tingimusele, siis ei ole riigihange läbi viidud läbipaistvalt -selgete ja ühtsete reeglite alusel.
10. Samuti on hankijal kohustus järgida pakkujate võrdse kohtlemise põhimõtet (RHS § 3 punkt 2), soodustades sellega tõelist konkurentsi riigihankes osalevate ettevõtjate vahel. Võrdse kohtlemise põhimõte tähendab eelkõige seda, et kõikidele (potentsiaalsetele) pakkujatele peavad kehtima samad tingimused ning ühelegi riigihankest huvitatud ettevõtjale ei tohi luua teiste isikutega võrreldes soodsamat olukorda. Mittevastava pakkumuse esitanud pakkuja vastavaks tunnistamisega on toetuse saaja rikkunud ka võrdse kohtlemise põhimõtet.
11. Riigihangete seaduse § 23 lg 2 p 1 kohaselt tuleb riigihanke eeldatava maksumuse hulka arvestada hankelepingu täitmisel eeldatavalt makstav kogusumma, arvestades muu hulgas hankelepingu alusel võimalikke tulevikus tekkivaid kohustusi ja hankelepingu uuendamist.
12. Riigihangete seaduse seletuskirjas on toodud: „Harv ei ole praktikas tõusetuv probleem, kus riigihanke eeldatav maksumus on määratud napilt alla riigihanke või rahvusvahelise piirmäära ning hankija on kasutanud hankemenetluse läbiviimisel alla selle piirmäära jäävaid reegleid, pakkumused esitatakse aga üle vastavapiirmäära. Sellisel juhul peaks hankija kriitilisel pilgul üle vaatama, kuidas riigihanke eeldatav maksumus määrati ning selle õigsuses vähimagi kahtluse tekkimisel pigem hankemenetluse kehtetuks tunnistama (või juhul, kui kõik pakkumused esitati üle riigihanke eeldatava maksumuse, on võimalik need korraga tagasi lükata) ning uue riigihanke korraldama. Kui hankija suudab põhjendada, et tema riigihanke eeldatava maksumuse määramine oli õige ning suurema maksumusega pakkumused esitati mingite väliste faktorite mõjul (näiteks pakkujate omavaheline kokkulepe), ei ole hankemenetluse kehtetuks tunnistamine hankelepingu sõlmimisel kohustuslik.“
13. Rakendusüksus leiab, et kui võrd pakkumuskutses toodud teenuse maksimaalne hind kokku juba oli ligilähedane lihthanke piirmäärale ning pakkumuskutsete väljasaatmise ajal oli juba mõnda aega etteteada käibemaksu suurenemine alates 1.juulist 2025, siis pidi hankija mõistlikult arvestama hanke nurjumise võimalusega, mistõttu oleks olnud otstarbekam tellida teenust kohe lihthankega. Jättes aga käesolevas hankes kõik mittevastavad pakkumused tagasi lükkamata, on toetuse saaja rikkunud riigihanke korraldamise üldpõhimõtteid, eeskätt RHS § 3 punkte 1 ja 2.

KORREKTSIOONIMÄÄR 25%

14. ÜM2022 § 34 lg 1 punkti 2 kohaselt teeb rakendusüksus finantskorrektsiooni otsuse, kui toetuse saamisega seotud kohustust või nõuet ei täideta osaliselt või täielikult ja see on mõjutanud kulu abikõlblikkust. ÜM2022 § 36 alusel kohaldatakse riigihankega seotud rikkumise korral ÜM2014 § 21 lõiget 1¹ ja §-e 22–22⁹.
15. Punktis 13 käsitletud rikkumise puhul esinevad ÜM2014 § 22⁸ toodud asjaolud. Kui alla riigihanke piirmäära riigihanke korraldamisel rikutakse riigihangete seadust, kohaldatakse sõltuvalt rikkumise raskusest ja ulatusest rikkumisega seotud hankelepingu osale § 21 lõikes 1 nimetatud finantskorrektsiooni määra, välja arvatud juhul, kui rikkumine on üksnes formaalne. ÜM2014 § 21 lõige 1 sätestab: *Kui struktuuritoetuse seaduse § 46 lõike 1 kohaselt ilmneb, et toetuse saaja on eiranud oma kohustusi või talle kehtestatud nõudeid ja finantskorrektsiooni otsuse tegemisel ei ole võimalik kohustuse või nõude täitmata jätmise laadist tulenevalt selle rahalise mõju suurust hinnata, kuid esineb põhjendatud oht, et täitmata jätmine tõi kaasa rahalise mõju, siis vähendatakse toetust sõltuvalt rikkumise raskusest 2, 5, 10 või 25 protsenti tegevustele või tegevuste kogumile eraldatud toetusest sõltuvalt asjaolude mõjust kulu abikõlblikkusele, välja arvatud, kui käesolevas peatükis ei ole sätestatud teisiti.*
16. ÜM2014 seletuskirjas on väljendatud seisukohta, et § 22⁸ rakendamisel tuleb asjakohase protsendimäära valikul lähtuda analoogia alusel samalaadse rikkumise korral kohaldatavast finantskorrektsiooni määrast. Otsuses kirjeldatu viitab ÜM2014 § 22³ lg 5 kirjeldatud rikkumise asjaoludele (kui pärast pakkumuste avamist on muudetud või kohaldatud valesti riigihanke alusdokumentides avaldatud tehnilist kirjeldust) ja 25-protsendilisele finantskorrektsiooni määrale. Seega üldjuhul kohaldub sarnastele rikkumistele 25%-iline finantskorrektsioon.
17. Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2021/1060 (edaspidi ühissätete määrus) artikli 103 lõike 1 koosmõjus ühissätete määruse selgituste punktiga 70 tuleb rakendusüksusel finantskorrektsiooni määra üle otsustamisel muu hulgas arvestada proportsionaalsuse põhimõttega, mistõttu ei saa rakendusüksus rikkumisele kohaldada automaatselt ÜM2014s sarnasele rikkumise koosseisule ettenähtud konkreetset finantskorrektsiooni määra ilma, et oleks eelnevalt analüüsinud, kas antud rikkumisel esineb võrreldes ÜM2014s kirjeldatud rikkumise koosseisuga selliseid erisusi, mille puhul oleks põhjendatud üldisest ettenähtud finantskorrektsiooni määrast väiksema finantskorrektsiooni kohaldamine.
18. Rakendusüksus on hinnanud käesoleva rikkumise asjaolusid üksikasjalikult ning on seisukohal, et ei esine selliseid asjaolusid, mis eristaksid käesolevat rikkumist ÜM2014 § 22³ lõikes 5 kirjeldatud samalaadsest rikkumisest. Rikkumise raskust ja võimalikku finantsmõju silmas pidades ei pea rakendusüksus proportsionaalseks finantskorrektsiooni määraks madalamat kui 25%-i. Rikkumise raskusele annab lisakaalu asjaolu, et hankija kehtestas teenusele maksimaalse hinnapiiri, jättes arvestamata käibemaksu tõusu, mis muutis nõutud hinnapiirile vastavate pakkumuste esitamise võimatuks. Rakendusüksuse hinnangul puuduvad ka sellised rikkumise finantsmõju vähendavad asjaolud, mille puhul oleks 25%-line finantskorrektsiooni määr selgelt ebaproportsionaalne ning võimalik oleks kohaldada ka mõnda muud määra, mida § 22⁸ ette ei näe, kuid mis oleks antud juhtumi asjaolusid arvestades proportsionaalne.
19. Rakendusüksus selgitab, et riigihangete rikkumiste korral ei ole üldjuhul võimalik konkreetset kahjusummat välja arvutada, kuna tegemist on potentsiaalse ja teoreetilise (kaudse) kahjuga, mis võib tekkida õigusnormi rikkumisel ja konkreetsete asjaolude põhjal loetakse rikkumine tõendatuks. Eeltoodud põhimõtteid toetab ka Euroopa Kohus, selgitades kohtuasjades nr C-743/18 ja C-406/14, et hanketingimuste rikkumise korral ei ole konkreetse finantsmõju

tõendamine nõutav ja see ei pea olema nähtav. Piisab sellest, kui asjasse puutuva fondi eelarve mõjutamise võimalus ei ole välistatud.

RIKKUMISE SUMMA JA EELARVE VÄHENDAMINE

20. Toetuse saaja on projekti tegevuse nr 16 „Mobiilne ja ligipääsetav teenus: täiendavate sõidukite hankimine“ raames esitanud kuludokumendid tunnusnumbriga 4, 7, 9, 10, 17, 18, 23, 39, 40, 44, 45, 61 ja 62 kokku abikõlblikus maksumuses 11 706,43 eurot.
21. Lähtuvalt otsuse punktist 18 loeb rakendusüksus tegevusega nr 16 seotud kuludest abikõlbmatuks 2 926,61 eurot (11 706,43x25%), millest toetus moodustab 2 341,29 eurot ja omafinantseering 585,32 eurot.
22. ÜM2022 § 37 lõike 3 kohaselt vähendatakse toetuse eelarvet vastavalt finantskorrektsiooni otsuse tegemise ajal taotluse rahuldamise otsuses kehtivale proportsioonile. Kui projekti toetuse ja omafinantseeringu proportsioon on muutunud, vähendatakse väljamakstud toetust ja omafinantseeringut vastavalt makse tegemise ajal kehtivale toetuse proportsioonile.

ÄRAKUULAMINE

23. Otsuse eelnõu saadeti toetuse saajale 31.03.2026 tutvumiseks ja kommentaaride esitamiseks, vastamis tähtajaga 14.04.2026. Toetuse saaja ei esitanud antud tähtajaks täiendavaid selgitusi.

VAIDLUSTAMINE

24. Otsuse peale on õigus esitada vaie rakendusüksusele 30 päeva jooksul, arvates päevast, mil isik sai või oleks pidanud otsusest teada saama (ÜSS § 31 lg 1, § 32 lg 3 ja haldusmenetluse seaduse § 75).

(allkirjastatud digitaalselt)

Tiina Sams
toetuste rakendamise osakonna juhataja

Koostaja: Raili Kadak
5699 1967
Raili.Kadak@rtk.ee